

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 2009

гр. София, 29.07.2022 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ ТЪРГОВСКИ, в закрито заседание на двадесет и девети юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Женя Димитрова

Членове: Величка Борилова
Зорница Гладилова

като разгледа докладваното от Зорница Гладилова Въззивно частно гражданско дело № 20221000501950 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.274, ал.1 от ГПК.

С определение от 05.01.2022 г., по гр.д.№ 4047/2018 г. СГС, I ГО, 3 състав е прекратил производството по делото като е приел, че ответниците Държавата, представлявана от министъра на финансите и Висш съдебен съвет не са пасивно легитимирани по предявените иски срещу тях.

Срещу това определение е подадена частна жалба от К. А. В., който моли то да бъде отменено и делото – върнато за продължаване на съдопроизводствените действия. Излага съображения защо счита, че ответника Държавата следва да отговаря по предявения срещу нея иск, както и защо счита, че втория ответник Висш съдебен съвет следва да отговаря по предявения иск. Счита, че за надлежната процесуална легитимация на ответниците е достатъчно да са изложени твърдения от ищеца защо счита, че същите са отговорни по осъдителните иски, които е предявил, а дали тези ответници са отговорни по предявените иски е въпрос по съществото на делото, какъвто въпрос е и дали отговорността им е солидарна.

Ответниците Държавата, представлявана от министъра на финансите и Висш съдебен съвет оспорват жалбата и молят обжалваното определение да бъде потвърдено.

С определение № 263338/13.05.2022 г. по гр.д.№ 4047/2018 г., Софийски градски съд, I г.о., 3 състав е допълнил определение № 260048/05.01.2022 г. по гр.д.№ 4047/2018 г., Софийски градски съд, I г.о., 3 състав като е осъдил К. А. В. да заплати на Висш съдебен съвет на основание чл.78, ал.8 вр. ал.4 от ГПК юрисконсултско възнаграждение в размер 300 лв.

Определението е обжалвано от К. А. В., който моли то да бъде отменено. Поддържа, че разноски не се следват, тъй като въпросите дали Държавата и Висшия съдебен съвет отговарят по предявените иски са по съществото на спора и касаят основателността, а не допустимостта на предявените иски. Размерът на юрисконсултското възнаграждение бил определен при неправилно приложение на разпоредбата на чл.25 от Наредбата за заплащане на правната помощ. Към случая не била относима нормата на чл.25, ал.2 от НЗПП, тъй като по делото не били извършвани същински процесуални действия. Броят на

съдебните заседания и събраните доказателства не били критерий, който бил приложим. Определеното възнаграждение в размер 300 лв. не съответствало на изискванията на чл.25 от НЗПП.

Ответникът Висш съдебен съвет оспорва жалбата.

Съдът като обсъди представените доказателства, намира установено следното:

Първоинстанционното производство е образувано по искова молба и уточнителни молби на К. А. В., чрез назначения му особен представител адв. М. Ц., с която при изложени обстоятелства и фактическа обстановка – че в резултат на незаконосъобразни действия и бездействия на магистрати, които са го лишили от гарантираният му с ЕКПЧОС и ХОПЕС справедлив процес, воден от независим и безпристрастен съд, е претърпял неимуществени вреди, е предявил исковите си за осъждане на посочените от него ответниците да му заплатят обезщетение за вредите.

Настоящият състав на съда не споделя изводите на СГС по обжалваното определение за недопустимост на предявените икове, доколкото търсената с тях защита – заплащане на обезщетение за търпени вреди от противоправно поведение на магистрати във връзка с възложените им правомощия от държавата като съдии, е призната с нормата на чл. 124, ал. 1 ГПК и не е отречена от специалния закон ЗОДОВ, нито от нормата на чл. 132 от Конституцията на Република България.

В постоянната си практика Върховният касационен съд /която намира израз в постановените по реда на чл. 274, ал. 3 ГПК определения 132 от 21.03.2018 г. по ч.гр.д. 442/2018 г., IV ГО на ВКС, определение 109 от 07.03.2018 г. на ВКС по ч.гр.д. 823/2018 г., IV ГО на ВКС, и постановените по реда на чл. 290 ГПК решения 348 от 08.01.2018 г. по гр.д. 495/2017 г., ГО, IV ГО на ВКС, и решение 133/29.06.2016 г. по гр.д. 5002/2014 г., ГО, III ГО на ВКС/ приема, че прекият иск за обезщетяване на причинени вреди от незаконосъобразни действия на магистрати при изпълнение на възложените им служебни функции, изразяващи се в неспазване на вътрешното право или право на ЕС, макар недопустим срещу магистрата - чл. 132 от Конституцията, е винаги допустим срещу държавата, представлявана от съответния държавен орган, като Българската държава следва да осигури ефективни средства за защита на накърнения правен интерес на ищеца, вкл. като осигури процесуален ред, който да не прави практически невъзможно или прекомерно сложно получаването на обезвреда за търпените вреди.

В този смисъл и доколкото изложените в исковата молба твърдения за незаконосъобразни действия на магистрати в наказателен процес не покриват фактическия състав на уредения в чл. 2 ЗОДОВ специален иск, последното не следва да бъде тълкувано като пречка по хода на делото и недопустимост на иска, а искът следва да бъде подведен под дефиницията на общата разпоредба на чл. 49 ЗЗД и разгледан по реда на общия исков процес.

Ищецът е посочил в исковата си молба своите оплаквания и е посочил кои действия на магистрати счита незаконосъобразни, както и неизпълнените според него задължения от магистрати, които са им възложени с Конституцията на Република България. Това обуславя в достатъчна степен надлежната процесуална легитимация на ответника Държавата. Що се касае до проверката дали изложените с исковата молба твърдения намират опора в закона - дали е налице твърдяното задължение за служители на ответника, и дали са налице обстоятелства, които обосновават извод за причинна връзка между твърдяното неправомерно поведение и сочените в исковата молба вреди – това са въпроси, които съдът следва да изследва с решението си по съществото на спора и не могат да служат за основание за прекратяване на исковото производство.

От друга страна по отношение на ответника Висш съдебен съвет следва да се вземе предвид, възприетото в мотивите на Определение № 25 от 21.03.2018 г. на ВКС по гр.

д. № 16/2018 г., 5-членен състав, че обстоятелствата с които се обосновава търсената отговорност за вреди не попадат в предметния обхват на чл. 2 от ЗОДОВ, тъй като ищецът не ангажира отговорността на държавата за вреди, причинени от дейност на правозащитен орган - ответният по делото ВСС не е такъв. Посоченият ответник ВСС не би могъл да отговаря и като възложител на работа на съдията, чиито действия ищецът възприема като унижително, нечовешко и противоречащо на Етичния кодекс поведение, тъй като само съответният съд, като юридическо лице, има това качество по смисъла на чл. 49 от ЗЗД. Висшият съдебен съвет не е администрация на орган на съдебната власт, поради което т. 2 от ТП № 2/19.05.2015 г. на ВКС и ВАС действително е неприложима. Макар съгласно чл. 129, ал. 1 от КРБ и чл. 16 и сл. от ЗСВ, Висшият съдебен съвет да не е орган на изпълнителната власт на държавата, осъществяваната от него в качеството му на особен държавен орган кадрова дейност в рамките на съдебната система - по назначаване, повишаване, понижаване, преместване и освобождаване от длъжност на съдиите, прокурорите и следователите, по своята същност е административна дейност в широкия смисъл на понятието. ВСС осъществява тази дейност чрез приемане на решения, представляващи индивидуални административни актове, които подлежат на обжалване по административен ред пред ВАС. Ето защо искът за обезщетение на неимуществени вреди при така изложените обстоятелства следва да се квалифицира по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, в който смисъл е и установената практика на смесените петчленни състави на ВКС и ВАС /опр. № 38/16.11.2016 г. по гр. д № 30/2016г на ВКС и ВАС/. Съгласно изричната разпоредба на чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ искът подлежи на разглеждане по реда, установен в АПК. Това следва да се съобрази от първоинстанционния съд, който следва да изпрати делото на съответния административен съд, който ще следва да се произнесе по допустимостта, респ. по основателността на иска.

При изложените съображения обжалваното определение от 05.01.2022 г., по гр.д.№ 4047/2018 г. СГС, I ГО, 3 състав следва да бъде отменено като незаконосъобразно и делото върнато на първоинстанционния съд за продължаване на съдопроизводствените действия при съобразяване на изложеното в мотивите на настоящото определение.

Тъй като е установена незаконосъобразност на определението за прекратяване на производството като незаконосъобразно следва да бъде отменено и определението за неговото допълване с присъждане на разноски при прекратяване на делото.

Воден от изложеното съставът на Софийски апелативен съд

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение от 05.01.2022 г., по гр.д.№ 4047/2018 г. СГС, I ГО, 3 състав и определение № 263338/13.05.2022 г. по гр.д.№ 4047/2018 г., Софийски градски съд, I г.о., 3 състав.

ВРЪЩА делото на първоинстанционния съд за продължаване на съдопроизводствените действия.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____